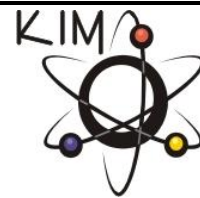

**POLITECHNIKA LUBELSKA
KATEDRA INŻYNIERII MATERIAŁOWEJ**

Akceptował:
Kierownik Katedry
prof. dr hab. B. Surowska

**Laboratorium
Inżynierii Materiałowej**

Opracował:
dr inż. Krzysztof Pałka

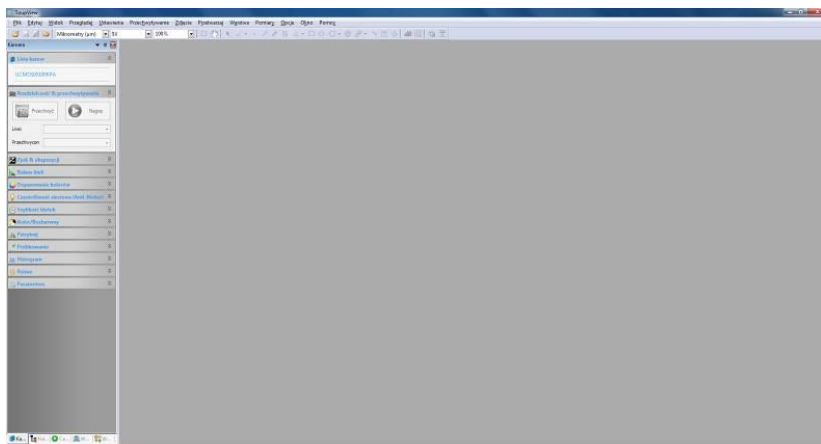
Instrukcja obsługi oprogramowania do mikroskopów

Spis treści

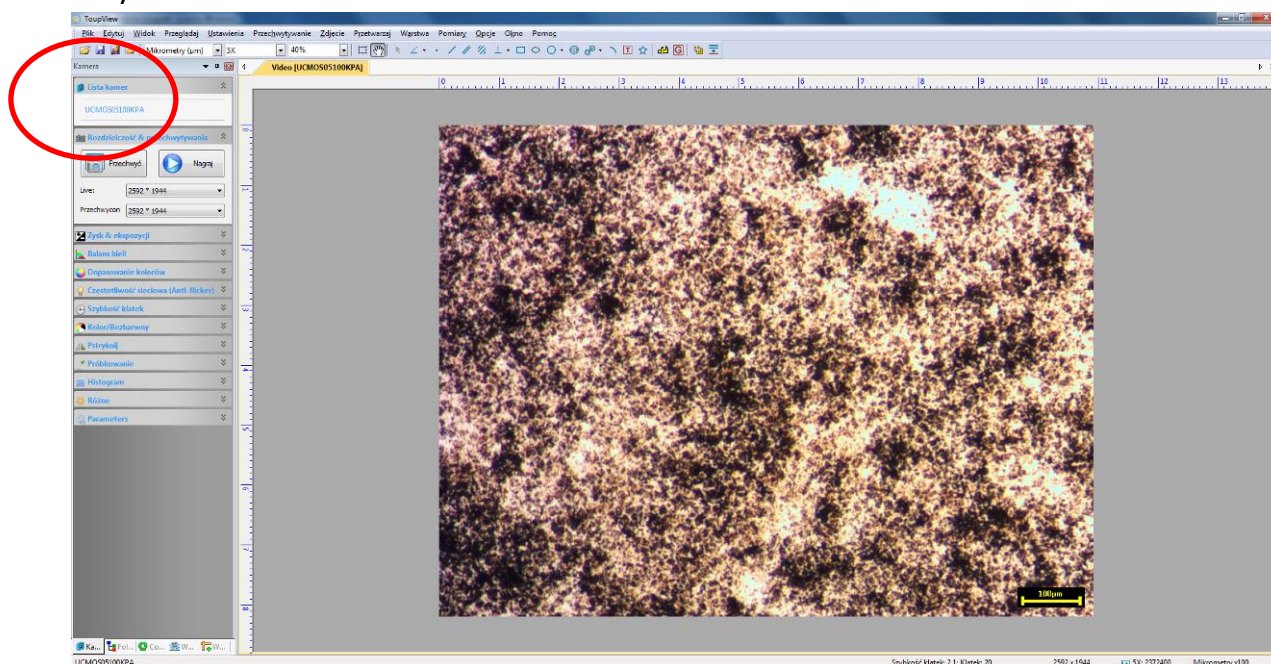
INSTRUKCJA AKWIZYCJI OBRAZU PROGRAMEM TOUPVIEW (MIKROSKOP NIKON EPIPHOT).....	2
INSTRUKCJA OBSŁUGI OPROGRAMOWANIA ANALYSIS GETIT (NIKON SMZ 1500)	6
INSTRUKCJA OBSŁUGI OPROGRAMOWANIA COOLVIEW (NIKON MA100).....	9
INSTRUKCJA OBSŁUGI OPROGRAMOWANIA NIS-ELEMENTS (MIKROSKOP NIKON MA200).....	13

Instrukcja akwizycji obrazu programem ToupView (mikroskop Nikon Epiphot)

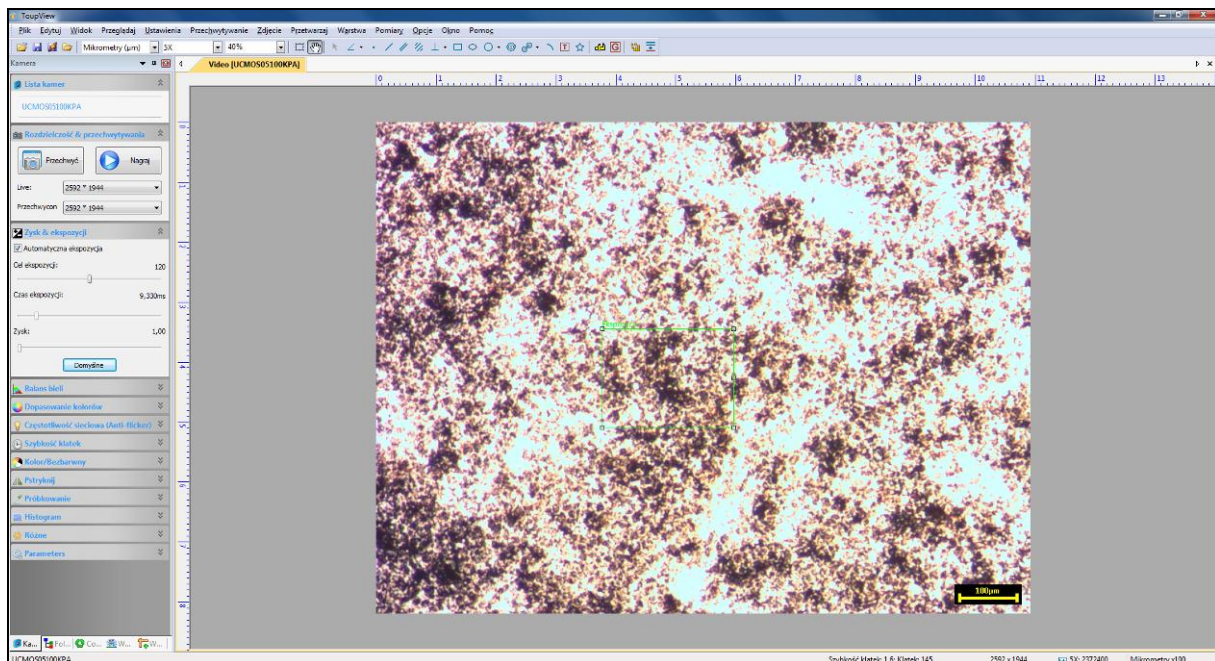
Po uruchomieniu programu na ekranie pojawia się okno:

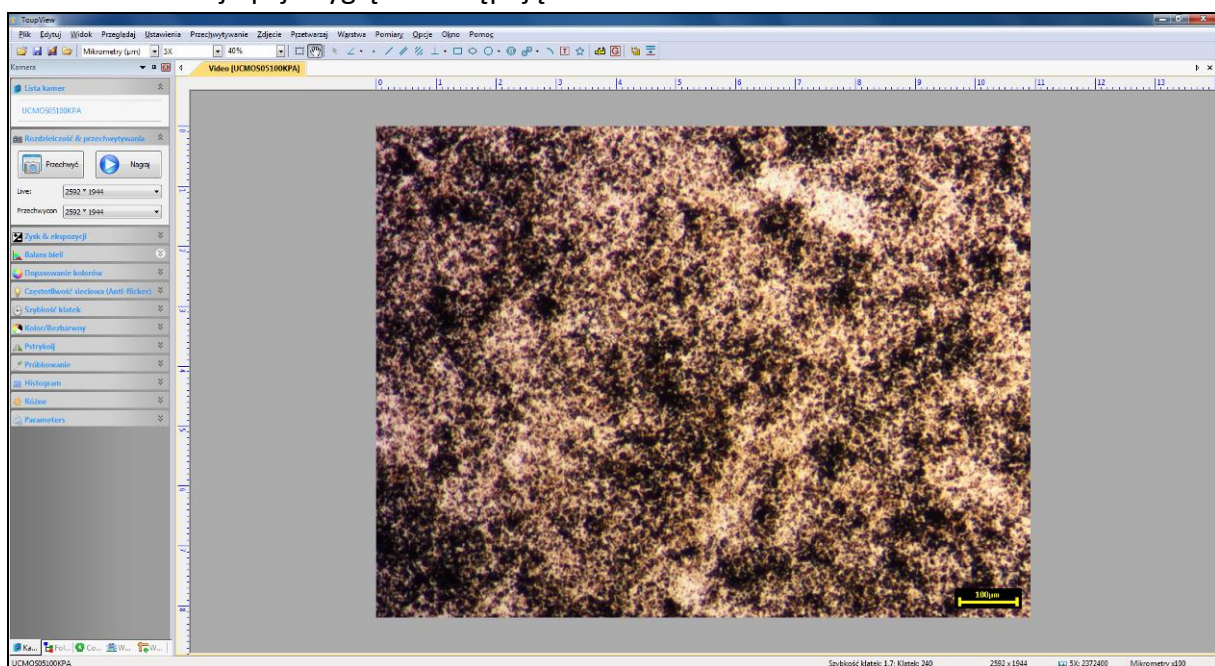
Po lewej stronie znajduje się panel ustawień. Aby włączyć podgląd z kamery, należy kliknąć nazwę kamery:

W kolejnym kroku należy ustawić rozdzielczość przechwytywania (zalecana najwyższa) oraz parametry ekspozycji. W tym celu należy rozwinąć zakładkę **Zysk&ekspozycja**. Na obserwowanej strukturze pojawi się zielony prostokąt, który należy przesunąć w najjaśniejsze (lub najciemniejsze) miejsce na obrazie. Pozwoli to na automatyczną optymalizację czasu ekspozycji. Dodatkowo można w tym ustawieniu dopasować jasność obrazu przesuwając suwak **Cel ekspozycji**

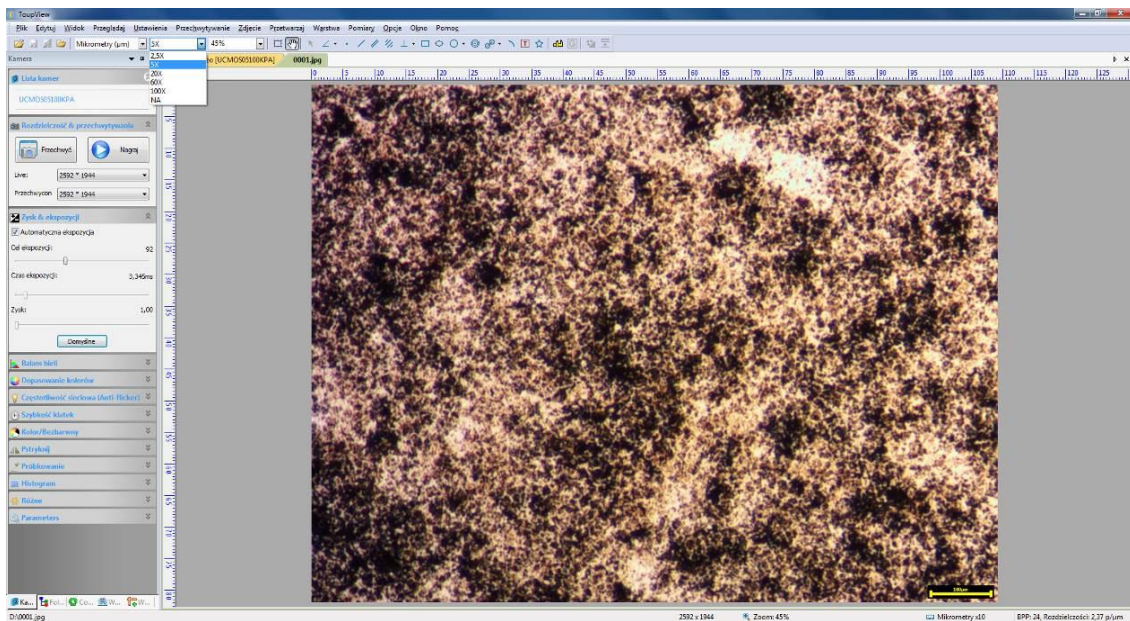
A efekt działania tej opcji wygląda następująco:

W kolejnym kroku należy usunąć zabarwienie, wywołane oświetleniem, filtrami mikroskopu lub trawieniem. W tym celu należy rozwinąć zakładkę **Balans bieli** i kliknąć przycisk **Balans**.

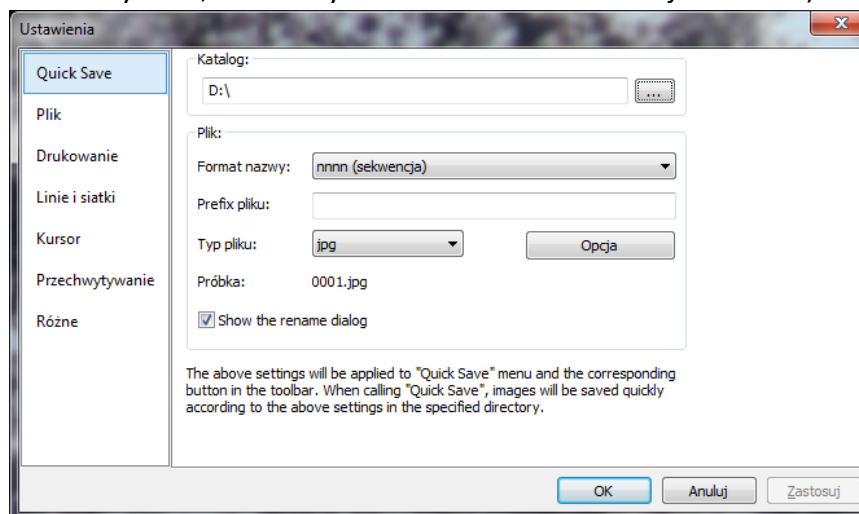
Definiowanie powiększeń – po wybraniu obiektywu (powiększenia 2,5x; 5x; 20x; 60x i 100x) należy z paska narzędzi ustawić odpowiadające obiektywowi ustawienie. Odcinek miarowy zmieni się automatycznie.

Zapisywanie plików: są 2 sposoby zapisywania:

- polecane jest użycie opcji **Przechwyć**
- **zapisywanie szybkie** (opcja *Quick save*) wywoływana skrótem **Ctrl+Q**; należy jednak wcześniej zdefiniować folder docelowy i format zapisu w opcji Ustawienia (pliki zapisują się automatycznie, automatycznie również nadawana jest nazwa):

- **zapis normalny**, poprzez opcję **Zapisz** lub **Zapisz jako** z menu.

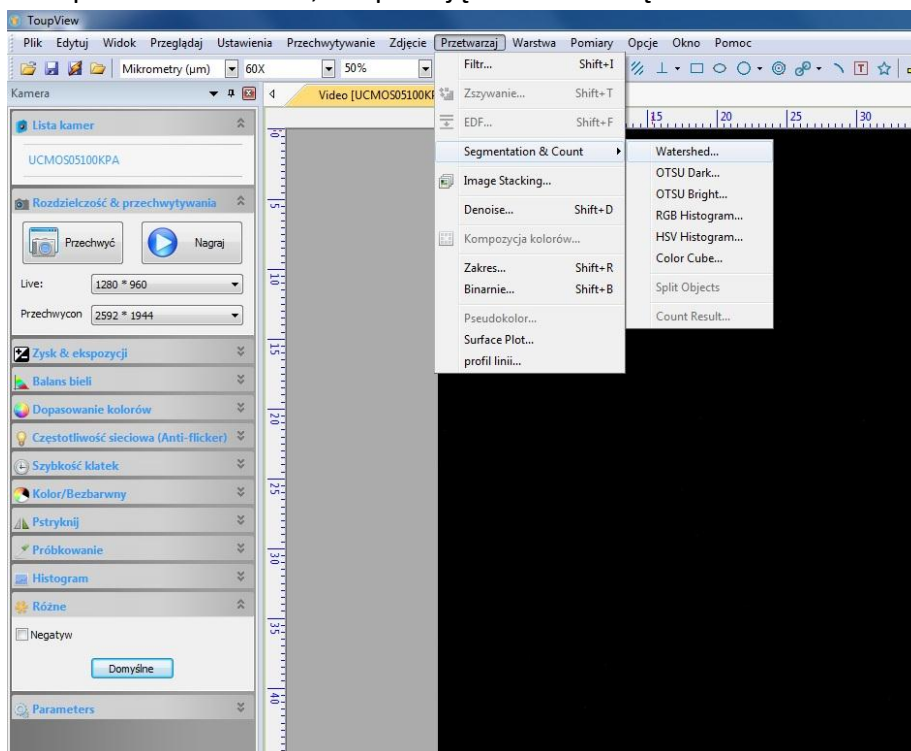
Wszystkie ww. opcje zapisują obraz z odcinkiem miarowym.

Oprogramowanie ToupView umożliwia również:

- wykonanie panoramy (złożenie wielu obrazów) ,
- poszerzenie głębi ostrości (EDoF) – złożenie wielu obrazów w osi Z z 3 opcjami:
  - Maximum Contrast – preferowana metoda EDoF,
  - Weighted Average – w przypadku wielu obrazów i dużej głębokości,

- Feature Matching – do dużych przesunięć, z ręcznym lub automatycznym wyborem obrazu referencyjnego

Oprogramowanie umożliwia również operacje na obrazach (filtrowanie) oraz podstawowe operacje zliczania i pomiaru obiektów, z separacją obiektów włącznie:

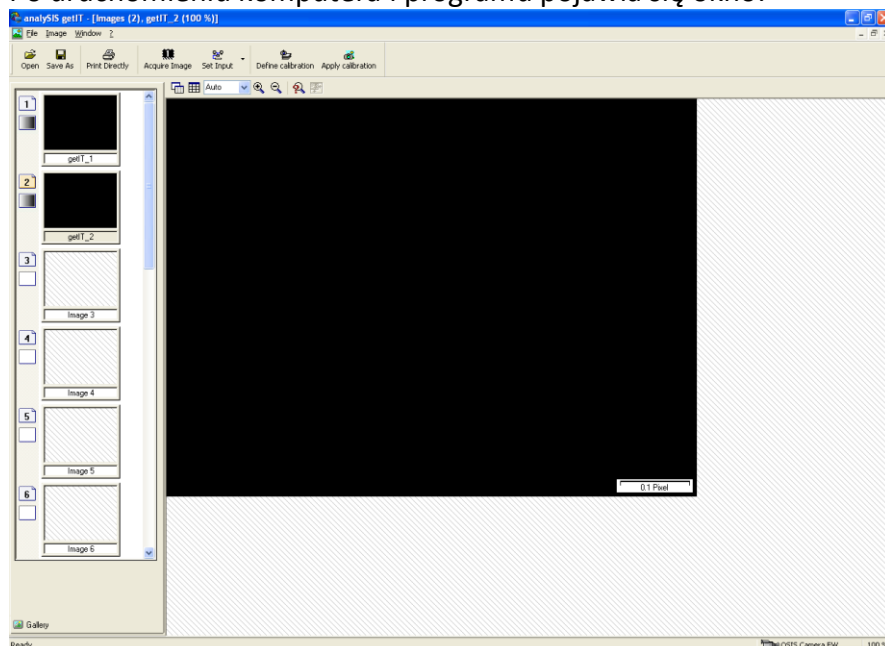
Zalecane jest zapisywanie plików w utworzonym katalogu **na dysku D** komputera, a następnie skopiowanie je na Dysk Google® lub płytę CD/DVD.

Kopiowanie zdjęć z komputera może nastąpić tylko poprzez sieć internet lub na nośnik CD lub DVD. Ze względu na możliwość zainfekowania pamięci przenośnych ZABRANIA SIĘ podłączania ich do komputera!!

Po skopiowaniu obrazów na nośnik pamięci lub na Google Dysk® należy usunąć swoje dane z dysku komputera.

Instrukcja obsługi oprogramowania analySIS getIT (Nikon SMZ 1500)

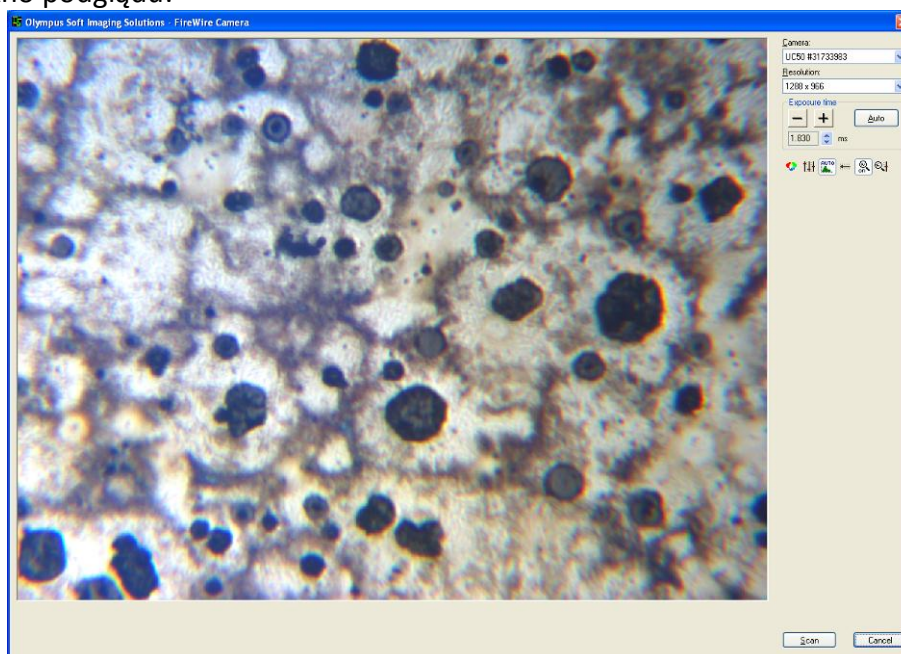
Po uruchomieniu komputera i programu pojawia się okno:

Podgląd obrazu z mikroskopu uzyskujemy klikając na ikonę:

Pojawia się okno podglądu:

W prawej górnej części tego okna umieszczono opcje sterowania obrazem:

Resolution – rozdzielczość zapisywanego obrazu;

Exposure time – czas ekspozycji, domyślnie ustawiona jest na tryb automatyczny, jednakże możliwa jest zmiana tych ustawień w trybie manualnym przyciskami i . Wartość czasu ekspozycji wyświetlana jest w oknie umieszczonym poniżej.

W dolnym rzędzie umieszczono 6 ikon:

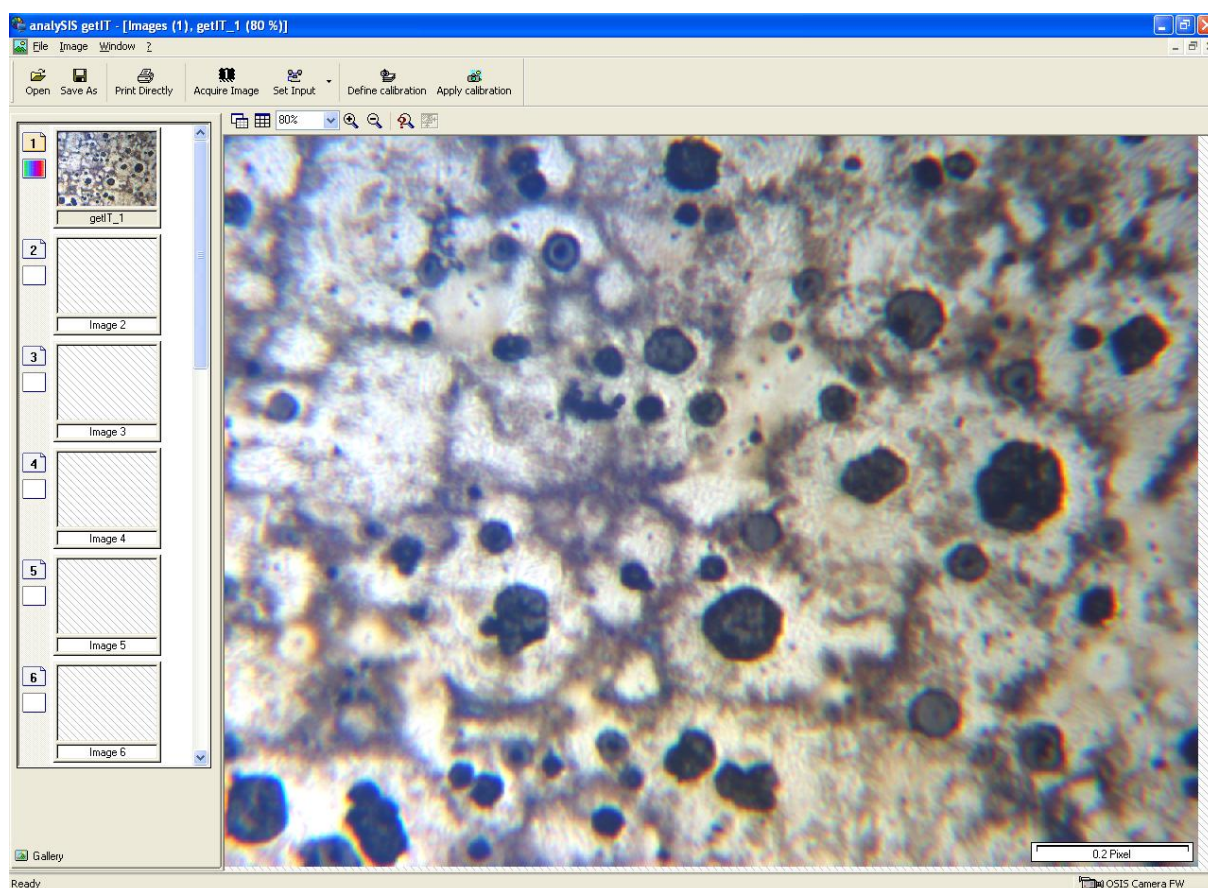

Oznaczają one kolejno:

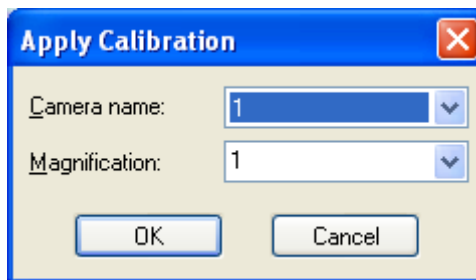
- balans bieli,
- korektę kolorów,
- automatyczny kontrast,
- manualne ustawienie kontrastu,
- włącznik wyostrażania
- zakres wyostrażania.

Balans bieli eliminuje barwę światła źródła, nadaje obrazowi naturalny charakter. W przypadku niedostatecznej korekty balansem bieli, zabarwienie obrazu można zmienić stosując korektę kolorów. Kontrast i wyostrażanie – zalecane są ustawienia domyślne, wartości wyższe powodują powstawanie przerysowania krawędzi i kontrastowych obiektów.

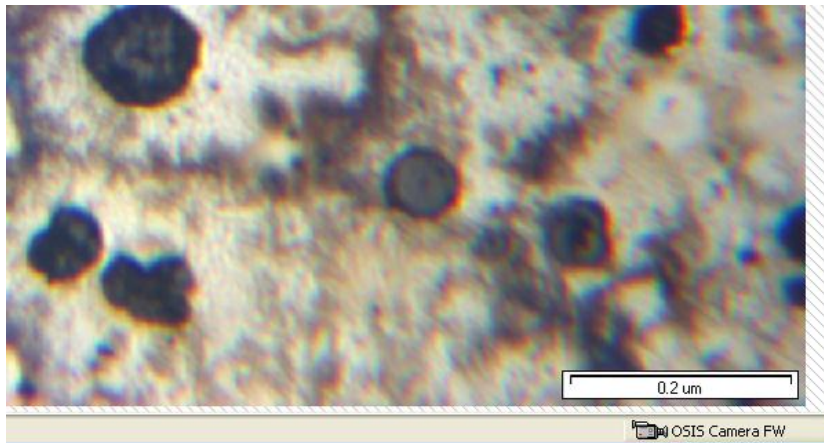
Po wyregulowaniu ostrości i ustawieniu żądanych parametrów obrazu klikamy ikonę **Scan**, po czym zdjęcie dodane jest do galerii obrazów oraz wpisane w główne oknie programu:

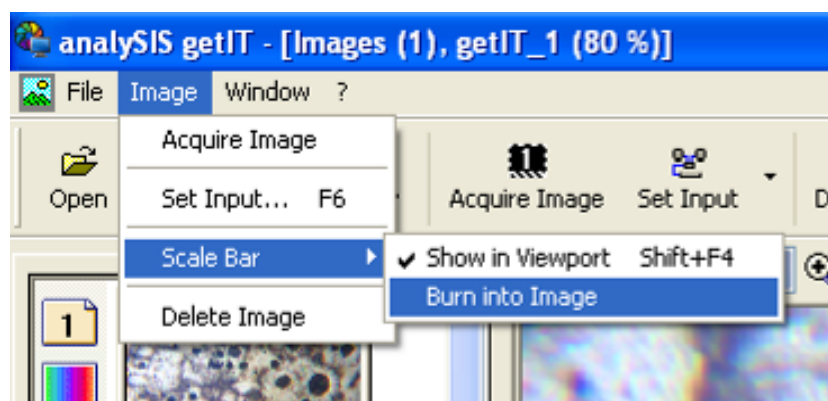
Jednocześnie w dolnej części obrazu pojawia się odcinek miarowy wyskalowany w pikselach. Zmiana odcinka na wyskalowany w mikrometrach możliwa jest po naciśnięciu ikony **Apply Calibration** z paska narzędzi. Pojawia się okno:

Aby ustalić właściwe powiększenie i uzyskać odpowiedni wskaźnik miarowy należy odczytać powiększenie z pokrętki powiększeń mikroskopu. Wybierając odpowiednią wartość w polu **Magnification** uzyskujemy zastosowanie kalibracji. Pojawia się właściwy wskaźnik kalibracji, wyskalowany w mikrometrach:

Wskaźnik w tym momencie jest „pływający”, co oznacza, że można go przemieszczać i nie zostanie zapisany z obrazem (tryb *overlay* – nakładka). Aby zapisać go razem z obrazem, należy zastosować opcję **Burn into Image** z menu **Image**:

Po wykonaniu fotografii należy zapisać zdjęcia na dysku komputera, zaznaczając zdjęcie w galerii poprzez kliknięcie, a następnie z menu **File** wybieramy opcję **Save** lub **Save As** i zapisujemy do wybranego folderu wyników.

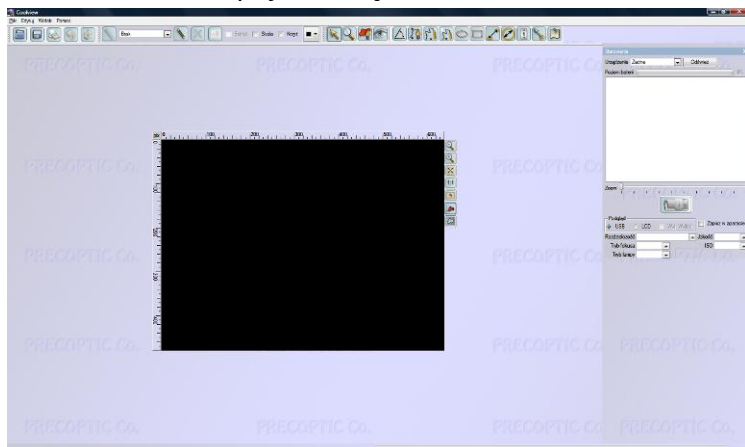
Kopiowanie zdjęć z komputera może nastąpić tylko poprzez sieć internet lub na nośnik CD lub DVD. Ze względu na możliwość zainfekowania pamięci przenośnych ZABRANIA SIĘ podłączania ich do komputera!!

Po skopiowaniu obrazów na nośnik pamięci lub na Google Dysk® należy usunąć swoje dane z dysku komputera !

Instrukcja obsługi oprogramowania Coolview (Nikon MA100)

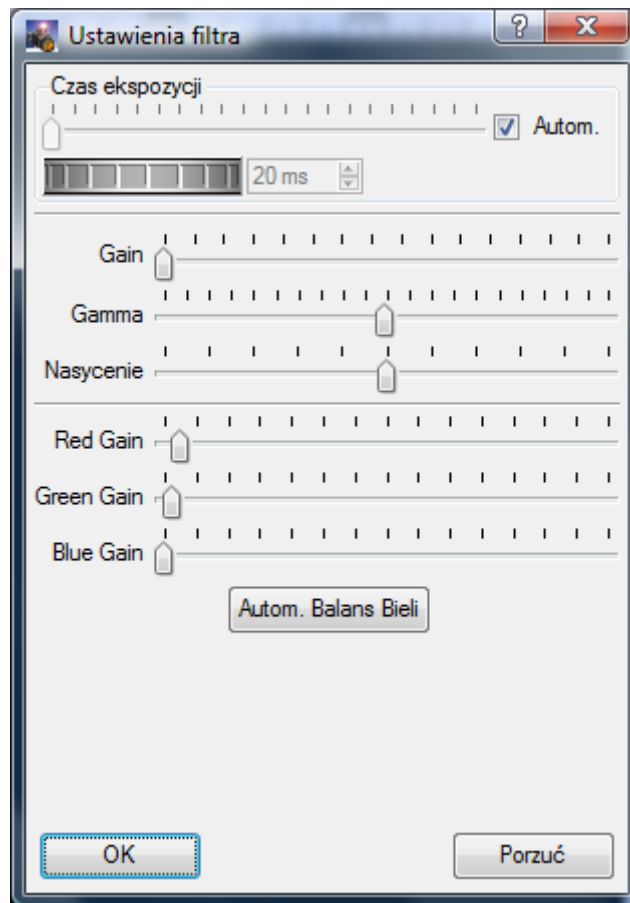
Po uruchomieniu pojawia się okno:

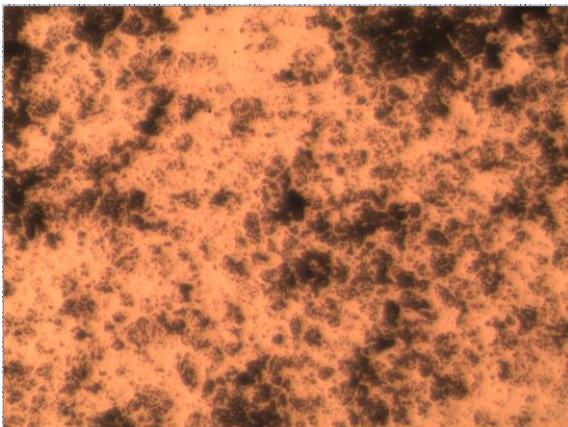
Należy teraz uruchomić kamerę. W prawym panelu należy kliknąć w okno **Urządzenie** i wybrać *Invenio 3SII*. Jednocześnie należy wybrać rozdzielczość zdjęcia. W przypadku wyraźnego spowolnienia działania komputera, należy zmniejszyć rozdzielczość (do 1024x768). Aby uzyskać podgląd obrazu z mikroskopu, należy przestawić pokrętkę (PHOTO/BINO) w mikroskopie na pozycję PHOTO oraz kliknąć zieloną strzałką:

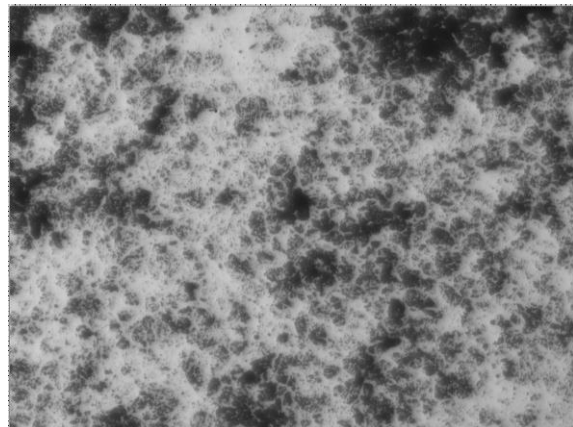
W ustawieniach kamery należy włączyć automatyczny czas ekspozycji oraz ewentualnie kliknąć automatyczny balans bieli:

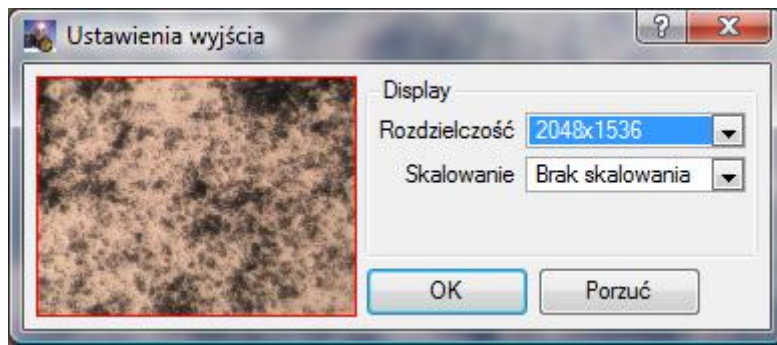
Przed balansem bieli

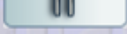

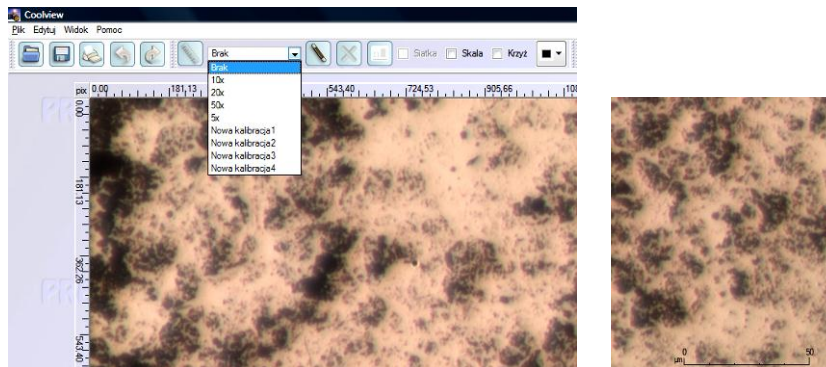
Po wykonaniu balansu bieli:

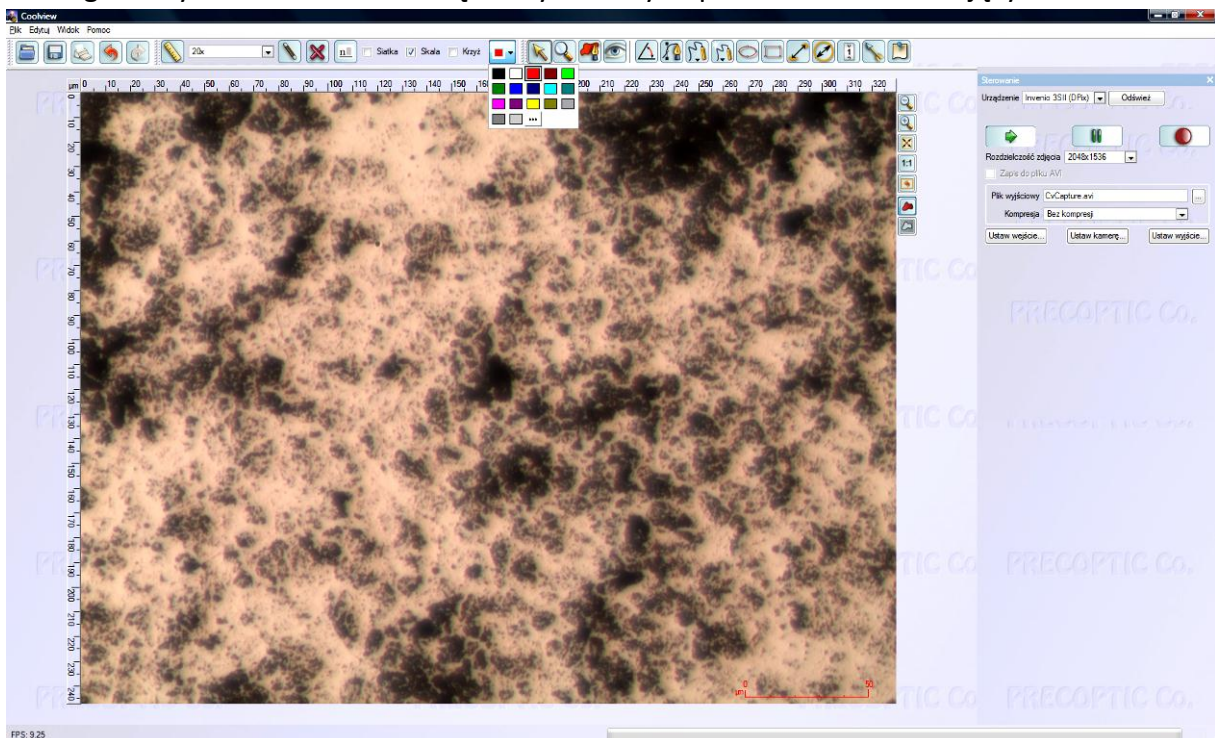
W ustawieniach wyjścia należy ustawić rozdzielczość oraz skalowanie. Mają one wpływ na jakość zapisywanego obrazu. Najlepsze wyniki uzyskamy wpisując największą dostępną rozdzielczość (2048x1536) – pamiętając o rozdzielczości wejścia (!), oraz brak skalowania.

Po zamrożeniu obrazu przyciskiem pauzy trzeba teraz wstawić odcinek miarowy. W tym celu w menu narzędzi klikamy pasek powiększenia i wybieramy odpowiadający użytemu obiektywowi oraz zaznaczamy okienko Skala, wtedy w dolnym prawym rogu pojawia się odpowiedni odcinek, zwykle w kolorze czarnym.

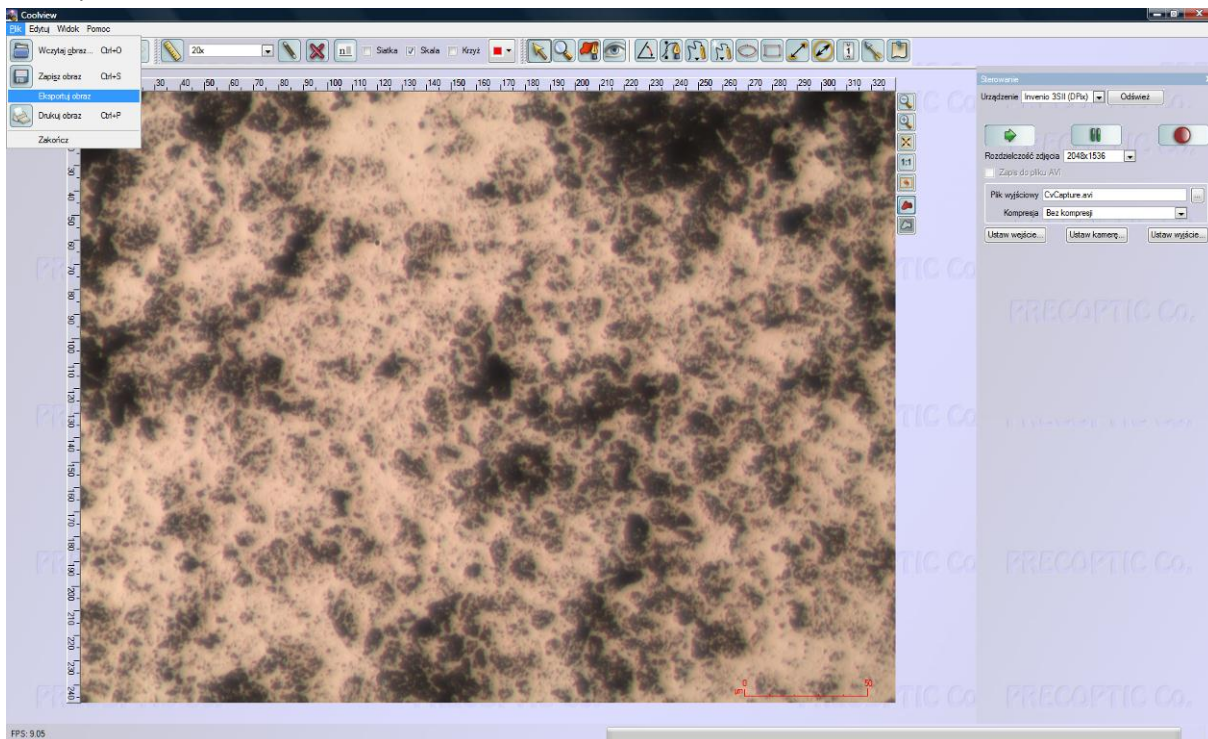

W zależności od koloru obserwowanego obiektu, istnieje możliwość zmiany koloru odcinka miarowego. W tym celu w menu narzędzi wybieramy odpowiednio kontrastujący kolor *nakładki*:

Teraz należy zapisać zdjęcie **razem** z odcinkiem miarowym. Ponieważ odcinek jest obiektem typu *overlay (nakładka)* obraz należy **wyeksportować** a nie zapisać (polecenie **Zapisz** zapisuje tylko obraz).

Pliki należy zapisać w utworzonym katalogu na dysku D komputera, a następnie skopiować je na Dysk Google® lub płytę CD/DVD.

Kopiowanie zdjęć z komputera może nastąpić tylko poprzez sieć internet lub na nośnik CD lub DVD. Ze względu na możliwość zainfekowania pamięci przenośnych ZABRANIA SIĘ podłączania ich do komputera!!

Po skopiowaniu obrazów na nośnik pamięci lub na Google Dysk® należy usunąć swoje dane z dysku komputera !

Instrukcja obsługi oprogramowania NIS-Elements (mikroskop Nikon MA200)

Uruchomienie mikroskopu, komputera i kamery, należy włączać **KOLEJNO**:

1. zasilanie na listwie zasilającej,
2. komputer,
3. sterownik osi Z (**Prior**) przyciskiem z tyłu obudowy
4. zasilanie kamery Nikon,
5. zasilanie mikroskopu (włącznik z tyłu obudowy),
6. oświetlenie mikroskopu (pokrętło z lewej strony obudowy).
7. Po uruchomieniu komputera włożyć klucz sprzętowy USB
8. Uruchomić program NIS-Elements.

WYŁĄCZANIE

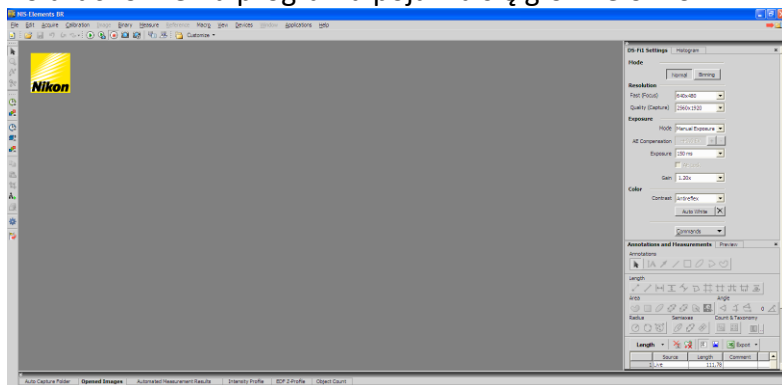
1. Zamknąć program NIS-Elements
2. Wyłączyć sterownik osi Z (Prior)
3. Wyłączyć pozostałe urządzenia i komputer.
4. **Wpisać się do zeszytu korzystania z mikroskopu. Wpisać uwagi dotyczące nieprawidłowości działania.**

UWAGA !

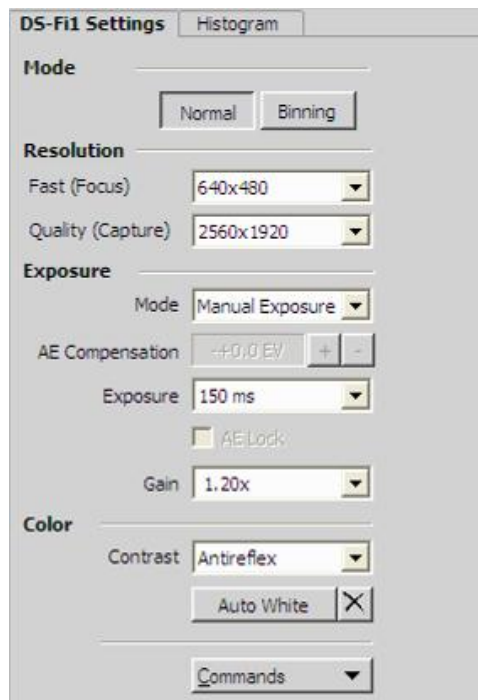
W przypadku wyłączenia programu NIS-Elements należy również wyłączyć sterownik osi Z. **Sterownik musi być uruchomiony zawsze przed uruchomieniem programu NIS.**

Jeśli nie masz zamiaru przestrzegać tej instrukcji, to wybierz inny mikroskop.

Po uruchomieniu programu pojawia się główne okno:

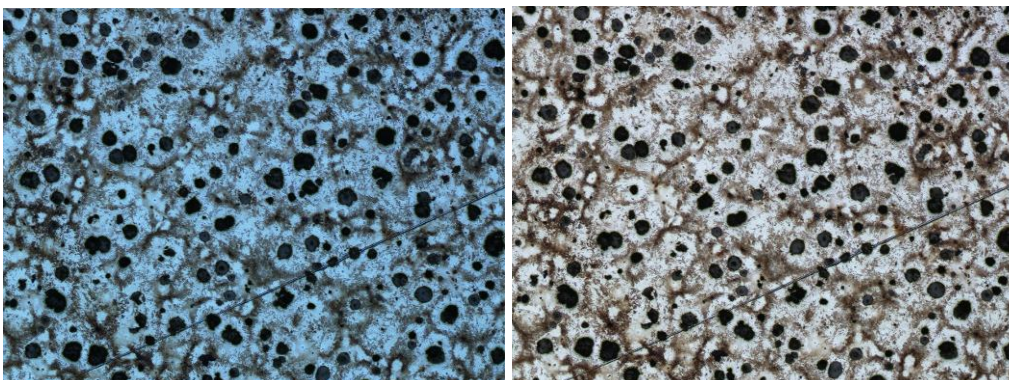

Uruchomienie podglądu obrazu z mikroskopu następuje po kliknięciu na ikonę lub . Pierwsza z nich uruchamia podgląd w trybie uproszczonym (o rozdzielczości 640x480), druga natomiast w trybie dokładnym o rozdzielczości zdefiniowanej w panelu po prawej stronie okna głównego:

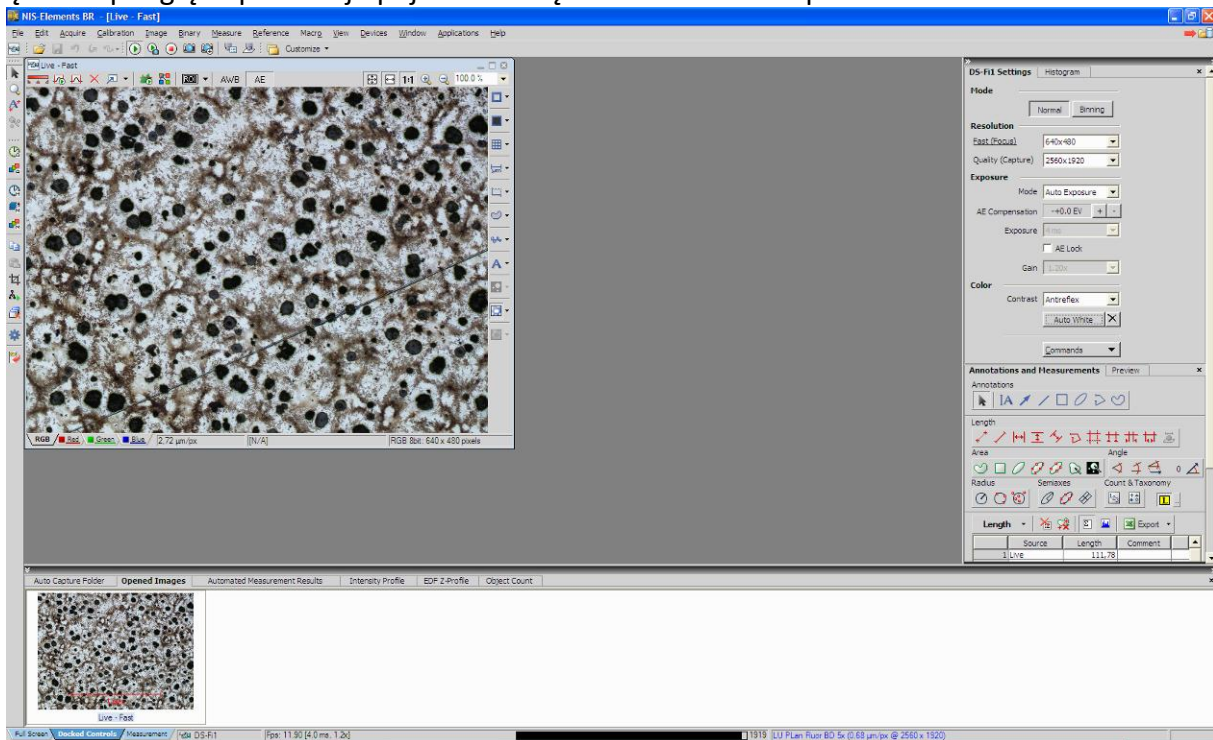
Opcje w oknie ustawień:

- Normal – ustawienia normalne,
- Binning – redukcja szumu, spowodowanego słabym oświetleniem, np. zdjęcia struktur wykonywane w polu ciemnym,
- Resolution – rozdzielczość obrazu, **Fast** – szybki podgląd obrazu, **Quality** – obraz „jakościowy” o dużej rozdzielczości,
- Exposure – czas ekspozycji, w opcji **Mode** są dwa ustawienia: automatyczne i manualnie ustawiany czas ekspozycji; w przypadku wyboru trybu Auto istnieje możliwość korekty ekspozycji poprzez zmianę wartości **AE Compensation**; w trybie **Manual** ustawiamy ręcznie czas ekspozycji w okienku **Exposure**;
- AE Lock – funkcja włączana w celu zablokowania ustawień ekspozycji i wykonywania zdjęć o jednakowej jasności, m.in. przy akwizycji obrazów panoramicznych;
- Gain – wzmocnienie sygnału z kamery, wyższe wartości mogą powodować powstawanie szumu na obrazie,
- Color – ma dwie opcje: kontrast (należy ustawić opcję, która daje najlepszy rezultat, należy pamiętać, że zmiany tego ustawienia wpływają również na jasność obrazu), oraz balans bieli – neutralizacja barwy oświetlenia; działanie tej opcji przedstawiono poniżej, po lewej przed, po prawej po zastosowaniu funkcji „balans bieli”:

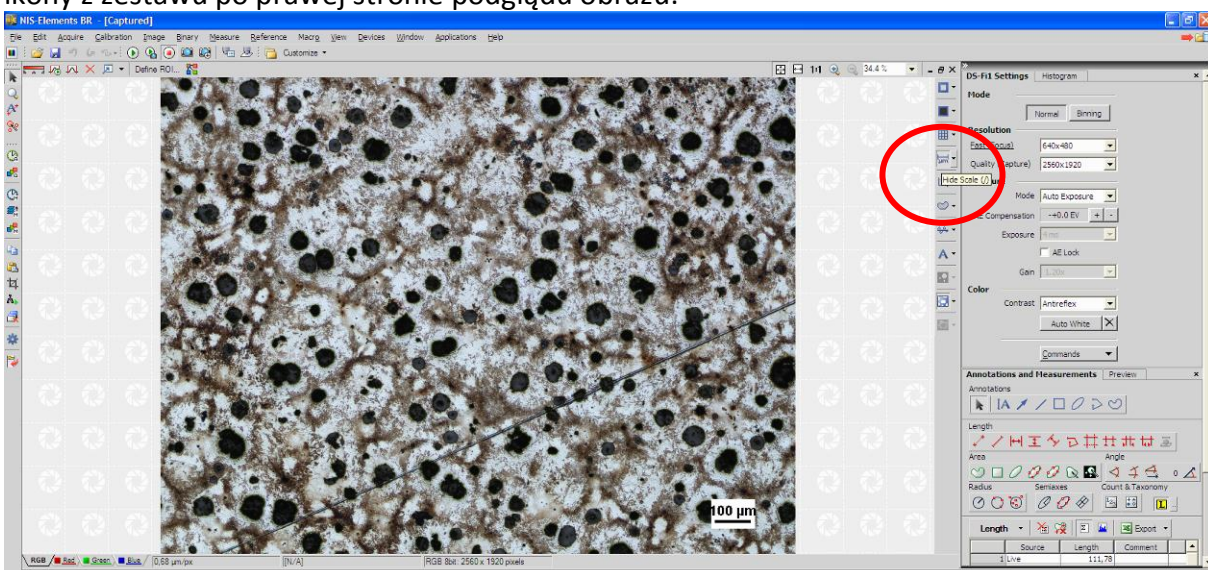

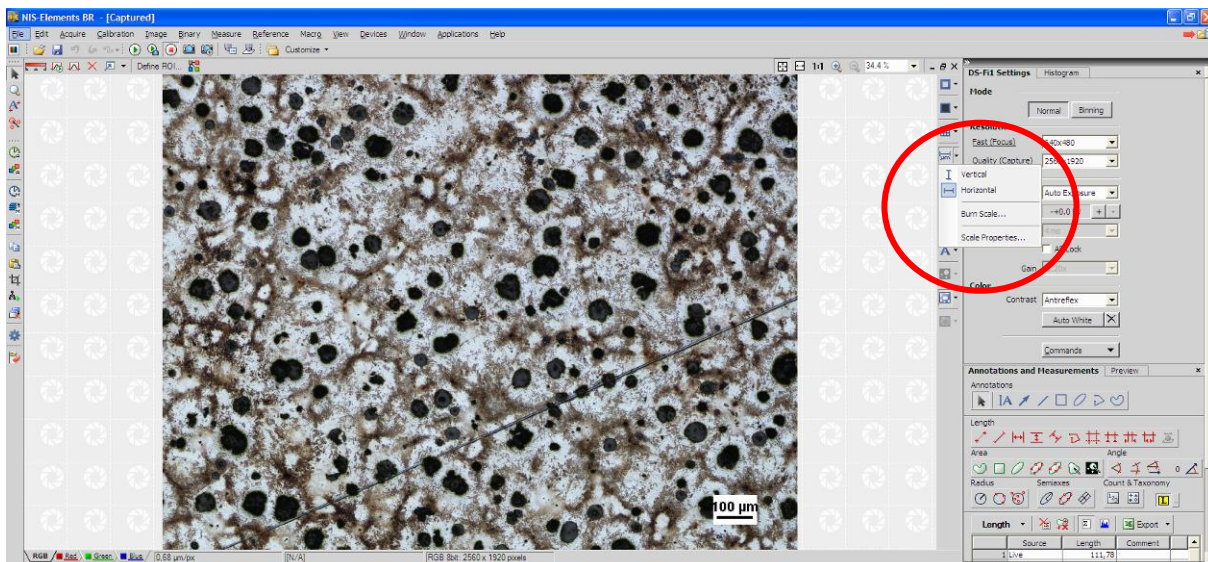
Włączenie podglądu powoduje pojawienie się obrazu z mikroskopu:

Zamrożenie obrazu i wczytanie go do galerii (przed zapisem) wykonuje się klikając ikonę , natomiast zapis poprzez ikonę . Wpisanie skali w okno podglądu możliwe jest po naciśnięciu ikony z zestawu po prawej stronie podglądu obrazu:

Skala zmienia się wraz ze zmianą powiększenia mikroskopu (zmiana obiektywu). Aby na trwałe umieścić skalę na obrazie należy zastosować opcję **Burn Scale** z menu po prawej stronie obrazu:

Na koniec należy zapisać obraz na dysku komputera, wykorzystując ikonę lub menu **File** – **Save as** i zapisać wyniki do wybranego folderu.

Pliki należy zapisać w utworzonym katalogu na dysku D komputera, a następnie skopiować je na Dysk Google® lub płytę CD/DVD.

Kopiowanie zdjęć z komputera może nastąpić tylko poprzez sieć internet lub na nośnik CD lub DVD. Ze względu na możliwość zainfekowania pamięci przenośnych ZABRANIA SIĘ podłączania ich do komputera!!

Po skopiowaniu obrazów na nośnik pamięci lub na Google Dysk® należy usunąć swoje dane z dysku komputera !